

Toimitusjohtajan katsaus

Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela täytti 35 vuotta elokuussa 2004. Kuluneiden vuosien aikana maatalouden rakenne on muuttunut voimakkaasti. Melan vakuutettujen määrä on alentunut vajaaseen neljännekseen vuoden 1970 tilanteesta, jolloin vakuutettiin 400 000 viljelijää.

Maatalouden muutoksen vauhti on ollut erityisen nopeaa viimeisen 10 vuoden aikana, jolloin Suomi on Euroopan unionin jäsenmaana osaltaan toteuttanut yhteisön maatalouspolitiikkaa. Muutokset jatkuvat edelleen. Päättynyt vuosi toi unionin yhteiseen maatalouspolitiikkaan kymmenen uutta jäsenmaata ja maatalouden tukijärjestelmien ehtoja uudistettiin jälleen.

Maatalouden muutokset heijastuvat myös maatalousyrittäjien sosiaaliturvaan, sen kehittämisen tarpeisiin ja mahdollisuuksiin. Melan toimintavuosien aikana maatalousyrittäjän sosiaaliturva on laajentunut vanhuuseläke- ja riskiturvasta alueille, jotka vaikuttavat suoraan maatalousyrittäjän jokapäiväiseen elämään ja hyvinvointiin. Maatalouden lomitusjärjestelmä, toimiva työterveyshuolto ja sen ansiosta riittävän varhaisessa vaiheessa saatava kuntoutus – kaikki nämä tukevat maatalousyrittäjän työssä jaksamista ja vaikuttavat samalla eläke- ja korvauskustannuksia alentavasti. Panostaminen näiden asioiden kehittämiseen jatkossakin on paitsi maatalousyrittäjän hyvinvoinnin, myös sosiaaliturvajärjestelmän edun mukaista.

Vuoden 2004 suuria haasteita Melalle, kuten muillekin työeläkelaitoksille, oli mittavan työeläkeuudistuksen toteuttaminen. Mela selvisi vuodenvaihteen uudistuksista kunnialla ja meillä on nyt tekniset ja tiedolliset valmiudet uuden lain toimeenpanoon. Maatalousyrittäjän kannalta keskeisin muutos uudistuksessa oli vanhuuseläkeiän muuttuminen joustavaksi. Maatalousyrittäjä voi palkansaajan tavoin valita vanhuuseläkkeelle jäämisen ajankohdan 63 ja 68 vuoden väliltä. Joustava vanhuuseläkeikä ei kuitenkaan poista luopumistuen merkitystä yksittäisen maatalousyrittäjän ja yleisemmin maatalouden rakennekehityksen kannalta. Päättäneen vuoden aikana maa- ja metsätalousministeriö asettikin työryhmän pohtimaan luopumistuen jatkoa vuoden 2006 jälkeen.

Melan roolia maatalousyrittäjien työterveyshuollon kehittämisessä vahvistettiin vuoden aikana valmistellulla lainmuutoksella, joka tuli voimaan 2005 alussa. Melan tehtäväksi annettu tilakäyntirekisterin pitäminen on tärkeä askel maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan parantamisessa. Tilakäyntirekisterin avulla voidaan seurata työterveyshuollon tilakäyntien toimeenpanoa ja edistää työolosuhteiden korjaamista.

Melassa toimitusjohtajavaihdos lokakuun 2004 lopulla antoi luontevan ajankohdan tarkistaa Melan toimintastrategiaa myös pidemmälle eteenpäin. Tuon työn pohjalta hallitus vahvisti Melan strategiset tavoitteet vuoteen 2007. Tavoitteet asetettiin neljästä näkökulmasta: toiminnan vaikuttavuus, asiakas, henkilöstö sekä talous ja tehokkuus.

Melan toiminnan ydintä kuvaa toiminta-ajatuksemme "Hyvinvointia maaseudulle". Melan perustehtävänä on tukea maatalousyrittäjän hyvinvointia elämän eri vaiheissa hoitamalla viljelijän, kalastajan ja poromiehen sosiaaliturvaa. Tuon tehtävän haluamme jatkossakin hoitaa asiantuntevasti ja asiakasläheisesti. Keskeisiä kehittämiskohteitamme lähivuosien aikana on asiakaspalvelu. Asiakaspalvelumme tavoitteena on tarjota asiakkaiden tarpeiden mukaiset, vaihtoehtoiset kanavat aktiiviseen yhteydenpitoon Melan ja asiakkaiden välillä. Samalla on otettava huomioon maatalousyrittäjien määrän vähenevä kehitys ja kustannustehokkuuden vaatimukset. Melan on uudistuttava toimintaympäristön muuttuessa, mutta muutoksissakin on säilytettävä asiakkaiden ja yhteiskunnallisten päättäjien luottamus.

Lämpimät kiitokseni Melan osaavalle väelle, joka tekee työtä yhteisten tavoitteidemme eteen. Erityiset kiitokset osoitan edeltäjälleni Taisto Paatsilalle ainutlaatuisesta, 35 vuoden mittaisesta asiantuntevasta työstä maatalousyrittäjien sosiaaliturvan hyväksi. Tästä on hyvä jatkaa.

Päivi Huotari
toimitusjohtaja